

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא צד.

עין משפט
נר מצוה

ק"ח א מ"י פ"ג מהל'
שכירות הל' ה סמנ
עשין פט טו"ע ח"מ ס'י
שט סעף ז:

ק"ח ב מ"י פ"ב שם הל'
ט סמנ עשין שם
טו"ע ח"מ ס'י רל"א סעף
ז:

ק"ב ג מ"י שם סמנ שם
טו"ע ח"מ ס'י שם
סעף ד:

ק"ב ד מ"י פ"ו מה'
אשיות הל' ט
ופ"ב הל' ז סמנ עשין סמ
טו"ע ח"מ ס'י ל"א סעף
ה ב"ה:

ק"ב ה ו מ"י שם פ"ו
הל' ז טו"ע שם
סעף ב:

ק"ב ז מ"י שם הל' ט
ופ"ב הל' ז סמנ עשין שם
הל' ז טו"ע שם
סעף ב:

ק"ב ח ט מ"י פ"ב
מהל' שכירות הל'
ט סמנ עשין פט טו"ע

ח"מ ס'י רל"א סעף ח:
ק"ב ח מ"י פ"ו מהל'
אשיות הל' ז סמנ

עשין סמ טו"ע ח"מ ס'י
ל"א סעף ד וס' קמנ סעף
ז:

א כ מ"י פ"א מהל'
שכירות הל' ג ופ"ב
מהל' שאלה ופקדון הל' א

סמנ עשין פט טו"ע ח"מ
ס'י שמו סעף א:
ב ל מ"י פ"א שם ופ"ב

שם טור וס' שם
סעף ב:

תורה אור השלם
1 אם בעליו עמו לא
ישלם אם שוכר הוא בא
בשכרה: שמות כב יד

אימא סיפא ב"ל תנאי שיש מעשה בתחילתו תנאו במ"ל אתא
ל"ר מאיר. הכא משמע דלא כפי' הקונטרס דפי' בסוף
פרק מי שאלחו (גיטין דף עה. ד"ה משום) דאפילו רבנן דרבי מאיר
מודו דבעינן תנאי קודם למעשה גבי הא דקאמר אל"א אמר רבא

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

משום דהוי מעשה קודם לתנאי:
אמר רב נחמן בר יצחק מתני'
נמי דיקא ב'. ול"ת תנאי
קמ"ל רב נחמן הא רב אמר לעיל
זו דברי ר' יהודה בן תימנא ועוד מה
שיך דיקא מה שהיא צדדיא ואיכא
למימר דלא שמיע ליה דרב ושיך נמי
דיקא כיון שאינו צפוי צדדיא שמיע אל"ל
קשה דהוא ליה למימנא כל שאי אפשר
לו לקיים תנאו בטל כי איך דרישא
ונראה לומר ^(עוד) דרב נחמן הוא
ידע להא דרב ומפרש מנליה לרב
דמתנימין כוותיה דהא איכא למימר
דאמי ככולי עלמא וקאי ארישא
דקמי דכל המתנה על מה שכתוב
בתורה תנאו בטל ויהי טעמא משום
דכל תנאי שאפשר לקיימו בסופו
דוקא הוי תנאי קיים אל"ל מתנה על
מה שכתוב בתורה שאי אפשר לו
לקיימו תנאו בטל והתנה עליו
מתחילתו נמי קאי ארישא דקמי
וכל שיש בו מעשה מתחילתו תנאו
בטל דוקא התנה עליו מתחילתו
תנאו קיים שהתנאי קודם למעשה
ודייק דאמיא כרבי יהודה בן תימנא
מדקמי כל דאי סיומא דרישא הוא
לא הוה ליה למימנא כל אל"ל ואם
אפשר לקיימו בסופו והתנה עליו
מתחילתו תנאו קיים אל"ל ודאי סיפא
מילתא צדדיא נפשיה הוא ושום חידוש
אמא לאשמועינן אס כן ודאי אמא
למידק אפשר אין לא אפשר לא
ופי' רבינו שמואל אין נראה לר"י
כלל לך לא כתבתי:

הדרן עלך השובר את הפועלים

השואל את הפרה:

(שי"ן לע"ב) **פרה במשיכה ובעלים**
באמירה. הק'

ר"צ"ס דאמר לקמן בפירקין (דף קז. א.)
שתל טבחא ואומנא וספר מתא כוליהו
בעידן עבדימיהו כשאלה צבעלים דמו
משמע דשאל בעידן עבדימיהו לא הוי
שאלה צבעלים וי"ל דלאו דוקא
בעידן עבדימיהו אל"ל נשעת הליכתו
או אפילו מומנים עמלן לילך ולעשות
חשוב בעידן עבדימיהו אל"ל ודאי
משעת אמירה של קודם פסק מלאכה
לא חשוב שאלה צבעלים כדאמרין
בס"פ האומנין (נעל דף פא.) לסוף
איגלאי מילתא דהיא שעתא שכרא
הוי שמי ולא הוי פשיעה צבעלים:
מן

והתנה עליו מתחילתו תנאו קיים הא אי אפשר לו לקיימו תנאו במ"ל שמוע מינה:

הדרן עלך השובר את הפועלים

השואל את הפרה יושאל בעליה עמה או שכר בעליה עמה יושאל הבעלים או שכרן ואחר כך שאל את הפרה ומתה פטור שנאמר יאם בעליו עמו לא ישלם

אבל

כך וכך אנשים. עמנו במקום שאלו
תמות: **ווקא.** קלעים המקלעים
וקצוות עלינו להיות עמנו בכל יום:
שההמות שם והשילו ללא על ידי
על מה שכתוב בתורה וכו'. במתח
מפרש להו: כל תנאי שיש בו מעשה
מתחילתו. שהקדים מעשה שעליו
לעשות לתנאי שהוא שואל ממנו כגון
הרי מעשה זה שך אס מעשה דבר
פלוגי. דלא דמי לתנאי בני גדי ובני ראובן
אס יעברו ונתתם (במדבר ז) היינו תנאי
קודם למעשה. אס מעשה לי הדבר
הוא אשורה ארעה אלא (בראשית ז)
היינו תנאי ששואל ממנו קודם למעשה
שעליו לעשות: **תנאו בטל.** והוי
מעשה מקיים וטע"פ שלא קיים בעל
התנאי אס התנאי: **וכל תנאי שאפשר**
לו לקיימו תנאו קיים. אס תנאו קודם
למעשה הוא הא אי אפשר לקיימו
תנאו בטל והמעשה קיים ובגמרא
מפרש לה: **גמ' דנדר שנתמון.**
שאר וסכות: **אפילו סימא.** רישא
דקמי מתנה שומר חנם והיפטר
משבועה ר"מ והאי לא מתנה על מה
שכתוב בתורה הוא אל"ל שומר לו
אי אפשר להיות שומר שך אל"ל כן
ושומר לא נחית לשמירה עד דמשך
לצמנה והאי כי משך כבר פירש
על מנת שאין לו עליו שבועה ולא
שיעזב נפשיה לירד צמרת שומרין
אל"ל למקלח ולמה שירד ירד אל"ל
המקדש אס האשה מביא אמה לה הרי
אס מקודשת לי איקדשה לה וכי אמה
לה על מנת שאין לך עלי מתנה על
מה שכתוב בתורה דאין אישות לחלאין
וכי תפוס קדושין לגמרי תפוס והוה
מתנה על מה שכתוב בתורה:
דנדרים. בתמיה: **זו דברי ר' יהודה**
בן סימא. דקמי דאפשר לקיימו הא
אי אפשר לקיימו תנאו בטל: **דמפליגה**
בדנדרים. שאין בלבו לשום תנאי אל"ל
להקניטה בעלמא מרחקה ודוחה
אותה בדנדרים: **מסני נמי דיקא.**
דקממא לן כרבי יהודה בן תימנא:

הדרן עלך השובר את הפועלים

(א) וקדושין יט: וס"ג,
ז ליעל נא. כמכות נו.
קדושין יט: כ"ב קט:
גיטין פד: א. א. וני
תוספות כמכות ט. ס"ה
הרי זו שהשילו על פרישי
דהכא (ד) וני מוס' לעיל
נח. ד"ה אמר ר"י וכן
הנ"ל ש' ח"מ שומר חנם
וכן כה"ג שם דדוקא
בש"ס שיק' כה"ג הנ"ל
כ"ה. (א) ונעל טו. וס"ג,
ו גיטין פד: א. וני
תוספות גיטין פד: ד"ה על
מתנא. (א) ונעל טו. וס"ג,
(א) ונעל טו. וס"ג,

גליון הש"ס

נ"ב. ובתנא ש"ש. בתוס'
לעיל נח. ד"ה ארי' ה'ה
לסם הגרסא פה ש"ח
וכן הוא בנזה"ת אש"ת
כאן. ולגרסתו ש"ש י"ל
לדברותא נקט הכי אף ד"ל
דלאו משום דנפק קלא
עבד מ"מ בנזה"ת אש"ת:
שם ברה"א תנא. עין
לעיל דף נח. מוס' ד"ה
ארי'.

מוסף רש"י

על מנת שאין לך עליו
שאר. מוזן ורעונה.
תשמיש. הרי זו מקודשת
ותנאו בטל. דאין אס
מתנה על מה שכתוב בתורה
והוי קדוש המעשה מעשה
והתנאי כמאן דליתיה
דמעשה בלא תנאי דמי
(רש"י ב"ב פ"ב קכז.)
שבממון. שאר וסכות
(בכורות נו.) דייקא למחלה
הוי תנאי קיים אל"ל עונה
לדערא דנפשא הוא לא
איתיהוב למחלה (קדושין
יט: ודע"ל נח.) עונה תשמיש
מזה היא ודע"ל דנפשא
הוא (רש"י ב"ב קכז.)
תנאו קיים. הקדושין
קדושין וס' לה עליו עונה
אל"ל לא שאר וסכות (שם.)
במפליגה. דוחה אותה
לנערה בדנרי הנאי (גיטין
דף טז.)

הדרן עלך השובר את הפועלים

השואל. ה"ג השואל אס הפרה
ושאל צעליה עמה או
שכר צעליה עמה. לא גרסינן שכירות
בכולה מתנימין גבי פרה אל"ל גבי
צעלים דאשמועינן היכא דפרה שאלה
כל היכא דהוה צעלים עמו במלאכתו
כן בשאלת גופו וצין שנשכר אל"ל
קרינא ביה אס צעליו עמוהו אל"ל צפרה
שכורה לא אשמועינן מתנימין דפטור
צבעלים אל"ל מצרייתא^(א) שמעינן לה:
אל"ל